

Spis treści

Autorzy	V
Słowo wstępne od redaktorów naukowych	XXI
Wykaz skrótów	XXIII
Wykaz literatury	XXIX
Wprowadzenie (Dorota Karczevska)	1

Część 1. Wpływ dyrektywy 2011/83/UE o prawach konsumentów na krajowe porządki prawne

Rozdział I. Ustawa o prawach konsumenta w świetle dyrektywy

2011/83/UE (Monika Namysłowska)	5
1. Wstęp	5
2. Dyrektywa 2011/83/UE o prawach konsumentów jako etap w rozwoju europejskiego prawa konsumenckiego	5
3. Implementacja dyrektywy 2011/83/UE o prawach konsumentów do prawa polskiego	11
4. Podsumowanie	15

Rozdział II. Implementacja dyrektywy 2011/83/UE o prawach konsumentów do niemieckiego porządku prawnego (Beata Giesen)

1. Wstęp	17
2. Konstrukcja prawna pojęcia konsumenta oraz pojęcia rzeczy	17
3. Zasady obowiązujące wobec umów konsumenckich oraz szczególne formy sprzedaży	19
3.1. Zakres zastosowania przepisów ustalających zasady odnoszące się do umów zawieranych z konsumentami	20
3.2. Ogólne zasady odnoszące się do umów zawieranych z konsumentami	21
3.3. Umowy zawierane na odległość oraz umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa	22
3.4. Umowy zawierane drogą elektroniczną	24
3.5. Sankcje za naruszenie obowiązków informacyjnych	25
4. Prawo odwołania (<i>Widerrufsrecht</i>)	26
4.1. Uwagi ogólne	26
4.2. Systematyka regulacji dotyczącej prawa odwołania (<i>Widerrufsrecht</i>)	27
4.3. Podstawa prawna prawa odwołania (<i>Widerrufsrecht</i>) oraz zakres jego zastosowania	28
4.4. Wykonanie prawa odwołania	29
4.5. Termin do wykonania prawa odwołania	29

4.6. Początek biegu terminu do wykonania prawa odwołania	30
4.7. Konsekwencje wykonania prawa odwołania	30
5. Niezamówione świadczenie	32
6. Pozostałe zmiany w przepisach BGB	34
7. Podsumowanie	36
Rozdział III. O implementacji dyrektywy 2011/83/UE o prawach konsumentów w Holandii (Joanna A. Luzak).	38
1. Wstęp	38
2. Zakres zastosowania dyrektywy 2011/83/UE	39
3. Definicja „konsumenta”	42
4. Obowiązki informacyjne	43
4.1. Obowiązki informacyjne dla umów zawieranych w lokalu przedsiębiorstwa	43
4.2. Obowiązki informacyjne dla umów zawieranych na odległość oraz poza lokalem przedsiębiorstwa	45
4.3. Wymogi formalne dla obowiązków informacyjnych przy umowach zawieranych na odległość oraz poza lokalem przedsiębiorstwa	47
5. Prawo odstąpienia od umowy	48
5.1. Początek okresu do odstąpienia od umowy	48
5.2. Wymogi formalne przy odstąpieniu od umowy	49
5.3. Skutki odstąpienia od umowy	50
6. Pozostałe postanowienia	54
6.1. Dostawa zakupionych towarów oraz roszczenia w przypadku opóźnienia dostawy	54
6.2. Przejście ryzyka	55
6.3. Opłaty i płatności	56
7. Podsumowanie	56
Rozdział IV. Ochrona konsumenta we Włoszech w świetle implementacji dyrektywy 2011/83/UE o ochronie konsumentów (Beata Pachuca-Smulska).	57
1. Wstęp	57
2. Ochrona konsumenta we włoskim Kodeksie Konsumenta (WKKon)	57
3. Implementacja dyrektywy 2011/83/UE do Włoskiego Kodeksu Konsumenta	59
3.1. Uwagi wstępne	59
3.2. Pojęcie konsumenta i profesjonalisty-przedsiębiorcy	60
3.3. Wyłączenia z zakresu dekretu legislacyjnego Nr 21 z 21.2.2014 r. nowelizującego przepisy WKKon i regulacja transakcji o małej wartości	63
3.4. Definicje z art. 45 WKKon.	64
3.5. Ochrona konsumenta a obowiązki informacyjne w umowach innych niż umowy zawierane na odległość lub negocjowane poza lokalem przedsiębiorstwa.	66
3.6. Umowy na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa	67

3.6.1. Ochrona przez informacje w umowach dotyczących transakcji na odległość i poza lokalem	67
3.6.2. Wymogi formalne i zasady odstąpienia od umowy dla umów zawieranych na odległość lub poza lokalem przedsiębiorcy.	69
3.6.2.1. Uwagi wstępne	69
3.6.2.2. Dostawa towaru i ryzyko z nią związane	70
3.6.2.3. Prawo odstąpienia od umowy	71
4. Sądowe i administracyjne środki odwoławcze	73
5. Podsumowanie	73
Część 2. Założenia ustawy o prawach konsumenta	
A. Przepisy ogólne	75
Rozdział I. Problemy interpretacyjne związane z pojęciem „umowa zawarta poza lokalem przedsiębiorstwa” (Anna Młostoń-Olszewska).	75
1. Wstęp	75
2. Pojęcie umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa w ustawie o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny	76
3. Pojęcie umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa w ustawie o prawach konsumenta	78
4. Problemy związane z wykładnią pojęcia „umowa zawarta poza lokalem przedsiębiorstwa”	81
4.1. Uwagi wstępne	81
4.2. Umowy zawierane w miejscach czasowego pobytu przedsiębiorcy.	82
4.3. Umowy dotyczące sprzedaży i montażu okien lub drzwi	83
4.4. Umowy zawierane w wyniku zorganizowanego zbierania ofert poza lokalem przedsiębiorstwa	86
4.5. Problemy interpretacyjne związane z kwalifikowaniem umowy jako umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa albo umowy zawartej na odległość.	87
4.5.1. Pojęcie umowy zawartej na odległość w ustawie o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny	87
4.5.2. Stosunek przepisów o umowach zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość	89
4.5.3. Przykłady z orzecznictwa Prezesa UOKiK	89
4.5.4. Pojęcie umowy zawartej na odległość w ustawie o prawach konsumenta	91
5. Podsumowanie	92
Rozdział II. Specyfika umów o dostarczanie treści cyfrowych w świetle ustawy o prawach konsumenta (Berenika Kaczmarek-Templin)	94
1. Wstęp	94

2. Treści cyfrowe	94
2.1. Między towarem a usługą	94
2.2. Definicja treści cyfrowych	95
2.3. Przykłady treści cyfrowych	96
3. Trwały nośnik	96
3.1. Trwały nośnik jako sposób dostarczenia treści cyfrowych	96
3.2. Definicja trwałego nośnika	97
3.3. Poczta elektroniczna jako trwały nośnik	97
3.4. Trwały nośnik jako sposób realizacji obowiązku informacyjnego	97
4. Klasyfikacja umów	98
4.1. Nowa kategoria umów	98
4.2. Umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług	98
4.3. Cechy szczególne umów o dostarczanie treści cyfrowych	99
4.4. Klasyfikacja umów o dostarczanie treści cyfrowych według prawa polskiego	100
4.5. Kwestia odpłatności umowy	101
5. Elementy szczególne umów o dostarczanie treści cyfrowych	101
5.1. Obowiązki informacyjne przedsiębiorcy	101
5.1.1. Uwagi wstępne	101
5.1.2. Obowiązki przedkontraktowe	102
5.1.3. Obowiązki kontraktowe	102
5.2. Funkcjonalność i interoperacyjność	103
5.2.1. Funkcjonalność	103
5.2.2. Interoperacyjność	104
6. Sposób zawarcia umowy o dostarczanie treści cyfrowych	105
7. Prawo odstąpienia od umowy o dostarczanie treści cyfrowych	106
7.1. Termin złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy	106
7.2. Utrata prawa odstąpienia od umowy	106
8. Strony umowy	107
8.1. Udział konsumenta i przedsiębiorcy	107
8.2. Obrót dwustronnie konsumencki	108
9. Brak wyraźnych regulacji odnośnie do wadliwości treści cyfrowych	108
10. Dostarczanie treści cyfrowych bez przesyłu danych	108
11. Podsumowanie	109
Rozdział III. Wylączenia z zakresu stosowania ustawy o prawach konsumenta (ze szczególnym uwzględnieniem wylączenia umów o usługi zdrowotne) (Anna Piszcz)	110
1. Wstęp	110
2. Katalog wyląceń z zakresu stosowania ustawy	111
3. Zmiany w stosunku do ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny	113

4. Studium jednego wyłączenia – umowy dotyczące usług zdrowotnych	117
5. Podsumowanie	122
Rozdział IV. Skutki prawne świadczenia konsumentowi niezamówionych towarów lub usług (Elwira Macierzyńska-Franaszczyk)	123
1. Wstęp	123
2. Regulacja <i>inertia selling</i> w prawie UE	124
3. <i>Inertia selling</i> w projektach CESL i DCFR	126
4. Regulacja prawna i kwalifikacja przedmiotowa <i>inertia selling</i> w prawie polskim	128
5. Skutki spełnienia świadczenia niezamówionego w prawie polskim	131
5.1. Wyłączenie kontraktowych podstaw roszczeń wobec konsumenta w świetle art. 5 PrKonsU	131
5.2. Roszczenie o zwrot świadczenia niezamówionego na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu	133
5.3. Prawnorzeczowe skutki przyjęcia świadczenia niezamówionego przez konsumenta	134
5.4. Roszczenia konsumenta przeciw przedsiębiorcy spełniającemu świadczenie niezamówione	136
6. Podsumowanie	137
B. Obowiązki informacyjne przedsiębiorcy wobec konsumenta	139
Rozdział V. Obowiązki informacyjne przedsiębiorcy (Marek Świerczyński)	139
1. Wstęp	139
2. Transparentność informacji	141
3. Katalogi obowiązków informacyjnych	143
3.1. Uwagi wstępne	143
3.2. Umowy zawierane w sytuacjach nietypowych	144
3.3. Pozostałe umowy (zawierane w sytuacjach typowych)	147
4. Wyłączenie obowiązków informacyjnych	149
5. Podsumowanie	151
Rozdział VI. Skutki prawne naruszenia obowiązków informacyjnych przedsiębiorcy zamierzającego zawrzeć umowę z konsumentem (Paweł Księżak)	152
1. Wstęp	152
2. Skutki wynikające z ustawy o prawach konsumenta	153
3. Skutki wynikające z zasad ogólnych	155
4. Sankcje z ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów	158
5. W poszukiwaniu efektywniejszej sankcji – zadośćuczynienie pieniężne	160
6. Podsumowanie	161
Rozdział VII. Nowe wykroczenie związane z naruszeniem obowiązku informacyjnego wobec konsumenta (Dominik Jędrzejko)	162
1. Wstęp	162
2. Poprzedni stan prawny	162

3. Nowelizacja Kodeksu wykroczeń	165
3.1. Uwagi ogólne	165
3.2. Przedmiot ochrony, strona przedmiotowa	167
3.3. Podmiot, strona podmiotowa	172
3.4. Kara, zbieg przepisów	173
4. Podsumowanie	173
C. Prawo konsumenta do odstąpienia od umowy w czasie do namysłu	176
Rozdział VIII. Konsumentkie uprawnienie do odstąpienia od umowy w czasie do namysłu (Marlena Pecyna)	176
1. Wstęp	176
2. Funkcja i charakter prawny uprawnienia konsumenta do odstąpienia od umowy w czasie do namysłu	177
2.1. Funkcja	177
2.2. Charakter prawny	178
3. Wykonanie przez konsumenta uprawnienia do odstąpienia od umowy w czasie do namysłu	184
3.1. Przesłanki ogólne	184
3.2. Czas do namysłu – termin do odstąpienia od umowy przez konsumenta	185
3.3. Dochowanie terminu do odstąpienia od umowy – teoria wysłania	189
4. Obowiązki stron po odstąpieniu przez konsumenta od umowy w czasie do namysłu	191
4.1. Obowiązki przedsiębiorcy	191
4.2. Obowiązki konsumenta	193
5. Ograniczenia konsumentkiego uprawnienia do odstąpienia od umowy w czasie do namysłu	198
6. Podsumowanie	203
Rozdział IX. Wyłączenie prawa odstąpienia od umowy w ustawie o prawach konsumenta – problemy interpretacyjne na przykładzie biletów wstępu (Teresa Kaczyńska)	205
1. Uwagi wprowadzające	205
2. Bilet wstępu w obrocie konsumentkim – próba definicji	205
3. Wyłączenie prawa odstąpienia od umowy – porównanie dotychczasowych i aktualnie obowiązujących przepisów	207
4. Brak wyraźnego wskazania biletów wstępu jako kategorii objętej wyłączeniem zmienionego prawa do odstąpienia od umowy	210
5. Podsumowanie	213
Rozdział X. Czynności sądu w sprawach o ochronę konsumenta nie poinformowanego o prawie do odstąpienia w świetle dotychczasowych i nowych uregulowań (Magdalena Olczyk)	215
1. Wstęp	215
2. Informacje o prawie odstąpienia od umowy i jego wykonanie elementem oceny sądów w sporach konsumentów z przedsiębiorcami	216
2.1. Uwagi ogólne	216

2.2. Skutki odstąpienia od umowy przez konsumenta w razie niepoinformowania go o przysługującym prawie	217
2.3. Skutki nieodstąpienia od umowy w przypadku braku informacji o uprawnieniu	223
3. Podsumowanie	227
D. Umowy dotyczące usług finansowych na odległość	229
Rozdział XI. Ochrona konsumenta w zakresie umów dotyczących usług finansowych na odległość w ustawie o prawach konsumenta (Edyta Rutkowska-Tomaszewska)	229
1. Wstęp	229
2. Usługi finansowe a zakres zastosowania ustawy o prawach konsumenta	230
3. Wyłączenia od ochrony przewidzianej w ustawie o prawach konsumenta dotyczące usług finansowych na odległość	236
4. Przejawy (instrumenty) ochrony konsumenta w zakresie usług finansowych na odległość	241
4.1. Obowiązki informacyjne i skutki ich niedochowania	241
4.2. Prawo odstąpienia od umowy o usługę finansową na odległość	247
4.3. Wypowiedzenie umowy o usługę finansową na odległość na czas nieokreślony	249
5. Podsumowanie	249
Część 3. Zmiany w Kodeksie cywilnym dokonane przez ustawę o prawach konsumenta	
Rozdział I. Konsument w świetle ustawy o prawach konsumenta – czy zmiany idą w dobrym kierunku? (Małgorzata Sieradzka)	251
1. Wstęp	251
2. Konsument, czyli kto?	251
3. Definicja konsumenta w świetle dyrektywy 2011/83/UE o prawach konsumentów	253
4. Definicja i wyznaczniki pojęcia „konsument” w świetle ustawy o prawach konsumenta	254
5. Konsument przeciętny	258
6. Projektowana definicja konsumenta – co by było, gdyby?	259
7. Podsumowanie	261
Rozdział II. Wstępne uwagi na temat nowych przepisów o ochronie praw konsumenta w zakresie rękojmi i gwarancji przy sprzedaży (Wojciech J. Katner)	263
1. Wprowadzenie	263
2. Pojęcie konsumenta. Rozwiązania prawne dotyczące rękojmi za wady rzeczy sprzedanej oceniane pozytywnie	265
3. Przepisy o rękojmi za wady rzeczy budzące wątpliwości	269
4. Gwarancja przy sprzedaży – podstawowe problemy	272
Rozdział III. Nowelizacja przepisów o odpowiedzialności za wady fizyczne rzeczy (Monika Jagielska)	275

1. Wstęp	275
2. Konstrukcja rękopisu	277
3. Pojęcie wady	280
4. Uprawnienia kupującego	283
5. Terminy	285
6. Podsumowanie	286
Część 4. Ustawa o prawach konsumenta w wybranych sektorach	
Rozdział I. Wpływ ustawy o prawach konsumenta na ochronę	
klienta korzystającego z usług turystycznych (Dominik Wolski)	289
1. Zagadnienia wprowadzające	289
2. Zakres regulacji ustawy o prawach konsumenta i ustawy o usługach turystycznych w odniesieniu do sektora usług turystycznych – uwagi ogólne	290
3. Usługi turystyczne objęte regulacją ustawy o prawach konsumenta	293
3.1. Uwagi ogólne	293
3.2. Kryterium przedmiotowe stosowania przepisów	294
3.3. Usługi turystyczne w świetle kryterium podmiotowego	297
4. Ochrona klienta usług turystycznych a ochrona konsumenta	300
4.1. Uwagi ogólne	300
4.2. Obowiązki informacyjne przedsiębiorcy świadczącego usługi turystyczne	301
4.3. Prawo konsumenta do odstąpienia od umowy	308
5. Podsumowanie	313
Rozdział II. Ustawa o prawach konsumenta a odbiorca na rynku	
energetycznym (Michał Krzykowski)	315
1. Wstęp	315
2. Odbiorca a konsument na rynku energetycznym	316
3. Konsument energii i gazu w PrKonsU	320
4. Ochrona konsumenta na rynku energetycznym	323
5. Podsumowanie	326
Rozdział III. Prawa konsumenta a rynek pocztowy	
(Rafał Zgorzelski, Michał Łukasiewicz)	328
1. Wstęp	328
2. Przepisy ustawy o prawach konsumenta a sektor pocztowy	329
2.1. Konsument usług pocztowych	329
2.2. Relacje przepisów ustawy o prawach konsumenta i Prawa pocztowego	330
2.3. Lokal przedsiębiorstwa a placówka pocztowa. Zawieranie umów pocztowych na odległość	330
2.4. Obowiązki operatorów pocztowych w umowach innych niż umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość	333
2.5. Umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość	334
2.6. Prawo odstąpienia od umowy o świadczenie usługi pocztowej	335

3. Rola UKE w ramach zapewnienia ochrony konsumentów usług pocztowych	338
4. Regulacje szczególne Prawa pocztowego chroniące konsumentów – wybrane aspekty	340
5. Podsumowanie	342
Zamiast zakończenia	
Ustawa o prawach konsumenta z perspektywy przedsiębiorcy <i>(Dominik Lubasz, Natalia Zawadzka)</i>	345
1. Wstęp	345
2. Cel regulacji	345
3. Zakres podmiotowy	346
4. Zakres przedmiotowy	348
5. Obowiązki przedsiębiorców zawierających umowy w sytuacjach typowych	353
6. Obowiązki przedsiębiorców zawierających umowy poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość	356
7. Prawo do odstąpienia od umowy	362
8. Przepisy zmieniające	365
9. Podsumowanie	366
Indeks rzeczowy	367